

Beleidsplan

2022 - 2026

(VERSIE DECEMBER 2021)

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
2. Doelstelling - Visie - Missie	5
3. Ontwikkelingen	6
4. Positie van de SMD	7
5. Organisatie	9
6. Financiën	11
7. Acties komende beleidsperiode	12
8. Bijlagen	
1. Statuten	13
2. Publiciteitsplan	17
3. Rooster van Aftreden	29
4. Molenaarsreglement	30
5. Lijst met monumenten SMD	33
6. Overzicht acties bestuur	34

(FOTO MARCEL RENOU)

1. Inleiding

De Stichting Monumentenbehoud Dongeradeel (SMD) is opgericht op 24 december 1993. In deze beleidsperiode zal de stichting dus 30 jaar bestaan en hier zal zeker aandacht aan worden geschonken.

In de statuten (**Bijlage 1**) is als belangrijkste doelstelling het in stand houden van de in eigendom verworven monumenten geformuleerd. Daarvoor dient de SMD bovendien maatschappelijk draagvlak te verwerven. Deze statuten zijn aan het einde van 2021 op een aantal onderdelen aangepast, o.a. benoeming voorzitter door college van B&W van Noardeast-Fryslân i.p.v. door de gemeenteraad en aanbrengen diverse wijzigingen in het kader van de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (WTBR).

Bij de oprichting van de SMD werden aan de stichting 26 kerktorens en 7 molens door de (voormalige) gemeente Dongeradeel in eigendom overgedragen. Gelijktijdig hiermee werd een jaarlijks budget voor onderhoud van deze monumenten overgedragen aan de stichting. Dit budget is de afgelopen jaren nagenoeg op hetzelfde niveau gebleven. Overleg met de gemeente Noardeast-Fryslân over deze voor de stichting essentiële bijdrage voor het behoud van de monumenten c.a. is gaande en zal dit ook blijven. In dit overleg zijn ook de overige in de heringedeelde gemeente aanwezige monumentenstichtingen betrokken. Onze insteek zal zijn hoe we door samenwerking en delen van kennis de positie van onze gezamenlijke monumenten kunnen versterken

(FOTO IN-DOKKUM)

Presentatie van de nieuwe stichtingsvlag op molen De Hoop – 28 mei 2021

In dit nieuwe beleidsplan wil het bestuur van de Stichting Monumentenbehoud Dongeradeel zowel de interne organisatie van de stichting als de relatie met de gemeente en de overige monumentenstichtingen in de gemeente tegen het licht houden en waar nodig versterken. Ook de relaties met de overige regionale, provinciale en landelijke monumentenorganisaties zullen tegen het licht worden gehouden.

Het bestuur heeft inmiddels het afgelopen jaar met behulp van een externe adviseur (DOKCOM-media) een publiciteitsplan opgesteld dat in de vergadering van het bestuur op 23 september 2021 is vastgesteld. Dit publiciteitsplan is als bijlage bij dit beleidsplan gevoegd (**Bijlage 2**).

In het beleidsplan 2014-2018 van de stichting was het verwerven van de POM-status (Professionele Organisaties voor Monumentenbehoud) van de RCE (Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed) een actiepunt. Onderzoek wees toen uit dat de inspanningen die de stichting moest plegen om deze status te verwerven niet opwogen tegen het resultaat. In dit beleidsplan willen we een hernieuwd onderzoek doen naar het verkrijgen van deze POM-status, omdat dit zoals de Rijksdienst aangeeft voordelen biedt bij de aanvraag voor instandhoudingssubsidie en er dan de mogelijkheid is om tegelijk en eenvoudig subsidie aan te vragen en te verantwoorden.

(FOTO WARNER B. BANGA)

Korenmolen De Hoop

2. Doelstelling - Visie - Missie

Doelstelling:

In de statuten van de Stichting Monumentenbehoud Dongeradeel staat de doelstelling als volgt verwoord:

‘De Stichting heeft ten doel de instandhouding en bescherming van monumenten als bedoeld in de Monumentenwet of ingevolge de Monumentenverordening Gemeente Dongeradeel 1991’.

Ten behoeve van de instandhouding wordt de Stichting jaarlijks gevoed door de gemeente Noardeast-Fryslân met een gemeentelijke bijdrage van € 170.389,00 (2021). Ten behoeve van instandhouding en restauratie kan de stichting een beroep doen op de Sim-regeling (Subsidie instandhouding monumenten).

Visie:

‘Het instandhouden en beschermen van monumenten in Dongeradeel en het (doen) restaureren en onderhouden van monumenten. Belangrijk daarbij is de openbare mening, zodat de wenselijkheid van het behoud van monumenten door zoveel mogelijk personen wordt ingezien en dit doel door hen wordt gesteund.’

Binnen deze visie past dat wij streven naar een zinvol gebruik van de monumenten die in ons bezit zijn. De komende jaren wordt dit – mede in het licht van de veranderende subsidiestromen – steeds belangrijker.

Missie:

Wij komen daarom tot de volgende missie voor de komende beleidsperiode:

- Het instandhouden, onderhouden en (doen) restaureren van de verworven monumenten;
- De verwerving van geldmiddelen hiervoor, waarbij de stichting t.b.v. de verwerving van rijksmiddelen inzet op verkrijging van de POM-status;
- Het uitvoeren van het in 2021 vastgestelde Publiciteitsplan;
- Streven naar (her)gebruik van monumenten;
- Het ontwikkelen van nieuw beleid ten behoeve van vrijwilligers.

3. Ontwikkelingen

In de jaren negentig van de vorige eeuw heeft er een inhaalslag in monumenten-behoud plaatsgevonden. Zo'n 40% van de monumenten in Nederland had restauratie- en onderhoudsachterstand. Het Rijk heeft anderhalf miljard gulden extra in restauraties geïnvesteerd. Dat heeft ertoe geleid dat veel (particuliere) eigenaren hun monumenten konden restaureren.

De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) heeft in haar beleidsplan *'Een toekomst voor molens'* (januari 2012) nieuwe uitgangspunten voor de omgang met molens geformuleerd. Was men voorheen vooral uit op het kunnen laten werken van de molen, als ware de molen nog vol in economisch bedrijf; nu wordt de waarde integraler gezien. Molens hebben vandaag de dag een belangrijke functie in de collectieve beleving van ons land. Zij laten een stuk techniekgeschiedenis zien en leveren een belangrijke bijdrage aan toerisme en recreatie.

Voor de kerktorens geldt iets soortgelijks. Vooral in het weidse Noordoost-Friese platteland zijn de kerktorens de kenmerkende bakens van onze dorpen.

Zowel voor de kerktorens als de molens geldt: het gaat niet alleen om het monumentale object zelf, maar ook om de omgeving, de geschiedenis op die plek, de authenticiteit, het draagvlak en het gebruik.

Kortom: erfgoed vertegenwoordigt niet alleen cultuurhistorische waarde, maar ook sociale en economische waarde.

Het ambacht van molenaar is opgenomen in de Nationale Inventaris van Immaterieel Cultureel Erfgoed in Nederland; daarmee heeft het gebruik van de molens een bijzondere status gekregen.

Op 1 juli 2016 werd de nieuwe Subsidieregeling instandhouding monumenten (Sim), als opvolger van de BRIM, van kracht om het planmatig onderhoud van monumenten te blijven stimuleren, zodat ze in goede staat blijven. Om te zien of de subsidieregeling nog doet waarvoor hij is gemaakt, is deze in 2020-2021 geëvalueerd. De onderzoekers concluderen dat er overall een positieve waardering is voor de Sim en dat de regeling op effectieve en efficiënte wijze de instandhouding van monumenten stimuleert. Als stichting maken we vanaf het begin gebruik van deze regeling en onderschrijven we deze conclusie. Een van de aanbevelingen van de onderzoekers is om de Sim voor specifieke groepen monumenten beter te laten functioneren, zoals voor monumenten met een relatief lage of juist zeer hoge herbouwwaarde. Voor een aantal van onze kleinere monumenten zijn we hier inmiddels mee geconfronteerd. Het ministerie van OCW bestudeert hoe de Sim op basis van dit evaluatierapport kan worden verbeterd. We blijven dit volgen als bestuur.

⇒ ***De SMD streeft ernaar om de komende jaren de POM-status te verwerven.***

Als Professionele Organisatie voor Monumentenbehoud hebben wij niet alleen voorrang bij de aanvragen voor de Sim-subsidie; wij kunnen eenvoudiger en goedkoper gecombineerde subsidieaanvragen indienen voor meerdere objecten. Een professionele organisatie begint met een professioneel bestuur. Daartoe hebben wij voor vrijkomende bestuurszetels leden gezocht met een specifieke expertise. Zo hebben wij inmiddels juridische, financiële, bouwkundige- en algemeen bestuurlijke kennis in ons bestuur. Daarnaast laten wij ons op het gebied van restauratie-architectuur, molenbouw, PR en vastgoed door deskundigen adviseren.

4. Positie van de SMD

Met de gemeente Dongeradeel had de SMD een hechte relatie. Het was in 1993 de gemeente zelf die het initiatief nam voor de oprichting van de SMD. Dat werd destijds vooral ingegeven door de grotere verscheidenheid aan financiële mogelijkheden voor monumentenbehoud die een aparte stichting had.

De gemeente Dongeradeel is per 1 januari 2019 samen met de gemeenten Kollumerland c.a. en Ferwerderadiel opgegaan in de gemeente Noardeast-Fryslân.

Op dit moment doteert de gemeente Noardeast-Fryslân als rechtsopvolger van de gemeente Dongeradeel jaarlijks een bedrag voor het onderhoud van molens en torens, levert de gemeente de mankracht voor algemene ondersteuning van de stichting d.m.v. een ambtelijke ondersteuning, geeft ze algemene adviezen en doet de voorbereiding en afwikkeling van begrotingen, rekeningen en onderhouds- en restauratieplannen en de boekhouding. Deze ambtelijke ondersteuning wordt in rekening gebracht bij de stichting.

Daarnaast is er regulier en wanneer nodig bestuurlijk overleg tussen (leden van) het bestuur en de portefeuillehouder. Een goede verstandhouding met de nieuwe gemeente Noardeast-Fryslân wordt door het bestuur erg op prijs gesteld.

De aanvraag van de POM-status, die het bestuur voornemens is, vraagt echter een bezinning op de samenwerkingsrelatie met de gemeente. Een professionele organisatie moet naar de mening van het bestuur zelfstandiger zijn, zonder daarbij de voordelen van de huidige relatie met de gemeente uit het oog te verliezen.

In dit kader zullen we de relatie met de gemeente tegen het licht gaan houden en hierin de relatie met de overige in de nieuwe gemeente werkzame monumentenstichtingen betrekken

(FOTO KAREL JONGSMA)

Hervormde kerk Hiaure

- ⇒ ***De SMD gaat in 2022 met de gemeente in gesprek over hoe een eigentijdse samenwerkingsrelatie goed kan worden vormgegeven. Ook de relatie met de overige in de gemeente Noardeast-Fryslân aanwezige monumentenstichtingen zal hierin worden betrokken.***

Ook met de **Provinsje Fryslân** heeft de SMD een subsidierelatie. De stichting maakt gebruik van de subsidies die de Provincie Fryslân beschikbaar stelt voor monumentenzorg en cultuurhistorie (w.o. bouwhistorisch en cultuurhistorisch onderzoek).

In Leeuwarden staat het Monumentenhuis Friesland, waarin tal van Friese monumentenorganisaties actief zijn en waarin onder meer wordt samengewerkt aan beleid t.a.v. karakteristieke Friese gebouwen, zoals de ruim 700 kerken die Fryslân heeft.

- ⇒ ***De SMD is voornemens actief mee te gaan doen in het Friese Monumentenhuis***

Daartoe heeft de SMD reeds contacten gelegd met andere erfgoedeigenaren in Fryslân, zoals de Erfgoedbeheerder van Wetterskip Fryslân, Stichting Alde Fryske Tsjerken, De Fryske Mole en it Gild Fryske Mûnders.

Doel: samenwerking, uitwisseling, samen optrekken naar overheden.

In de relatie met **het Rijk** staat die met de RCE voorop. Zij beschikken niet alleen over restauratie- en onderhoudssubsidies; ook maken we graag gebruik maken van de expertise, die bij de RCE voorhanden is.

Zij zullen ons de komende jaren blijven adviseren. Daarnaast hebben wij regulier overleg, zodat we middels werkbezoeken medewerkers van de RCE op de hoogte kunnen stellen van ons werk.

- ⇒ ***Leden van het bestuur van de SMD zullen ook in de toekomst de bijeenkomsten van het Molenplatform van de RCE bezoeken en tevens de deskundigheidsbevordering van de Stichting De Hollandsche Molen.***

Door de ligging van de torens en molens in het landelijk gebied van de gemeente heeft de stichting met vele **aanliggende eigenaren en gebruikers van gronden** te maken. De ontsluiting van torens en molens, die niet direct aan de openbare weg liggen vindt meestal plaats via erfdienstbaarheid van de weg. Dit recht wordt op de minst bezwarende wijze gebruikt. Omwonenden houden vaak ook ‘een oogje in het zeil’, hetgeen door de stichting zeer op prijs wordt gesteld. Het gebruik van de molens ‘*de Eendragt*’ in Anjum en ‘*De Hoop*’ in Dokkum is in huurovereenkomsten vastgelegd. Einde 2021 is de huurovereenkomst van molen De Hoop in Dokkum met de heer Broekema, in samenspraak met de huurder, aangepast en bij notaris Hellema vastgelegd.

- ⇒ ***De komende beleidsperiode is de SMD van plan om zich opnieuw te buigen over de relatie met de burens / nabije omgeving en gebruikers van onze monumenten.***

5. Organisatie.

Het bestuur van de stichting bestaat uit een oneven aantal van ten minste drie leden. De voorzitter wordt op voordracht van het bestuur door het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Noardeast-Fryslân in functie benoemd (aangepast in statuten eind 2021). De leden van het bestuur worden niet alleen geselecteerd op hun betrokkenheid bij monumenten; zij dienen elk zo veel als mogelijk over specifieke deskundigheden te beschikken, zoals algemeen bestuurlijke, juridische en bouwkundige kennis. In 2021 heeft het bestuur besloten het bestuur te laten bestaan uit 5 personen en de specifieke kennis op gebied van PR, juridische, vastgoed en specifiek restauratiekennis van molens en of torens extern in te huren. De functie van secretaris is per 20 december 2021 op de valreep van het jaar ook nog ingevuld.

De leden van het bestuur worden voor een periode van 4 jaar benoemd en zijn na verloop van deze periode direct herbenoembaar voor een periode van maximaal 4 jaar.

⇒ ***De SMD hecht aan zowel vernieuwing als continuïteit en heeft daarom een rooster van aftreden opgesteld (Bijlage 3).***

Bestuursleden ontvangen zoals in de statuten is opgenomen geen vergoeding voor de werkzaamheden van de stichting.

De stichting heeft geen eigen **medewerkers** in dienst. De daadwerkelijke uitvoering van onderhouds- en restauratiewerkzaamheden, vernieuwing/beheer van de website worden uitbesteed aan derden.

De planmatige voorbereiding van en de begeleiding van de uitvoering van onderhouds- en restauratiewerkzaamheden is in handen van een capabel technisch projectleider van de gemeente, die als coördinator fungeert tussen het bestuur en de in te huren technische specialisten van derden.

Op het gebied van financiën wordt de penningmeester van het bestuur, als eerst-verantwoordelijke ondersteund, momenteel door de afdeling Financiën van de gemeente Noardeast-Fryslân. In hoeverre dit zo zal blijven zal afhangen van het overleg zoals dat in 2021 is opgestart met de gemeente en dat naar verwachting in 2022 zal worden afgerond. Het bestuur hecht veel waarde aan de technische/ financieel ondersteunende rol zoals die door nu door de betrokken ambtenaren wordt uitgevoerd.

⇒ ***In deze beleidsperiode streeft de SMD naar het vastleggen van heldere afspraken over verantwoordelijkheid en uitvoering en zal daartoe in 2021 en 2022 gesprekken voeren met de verantwoordelijke portefeuillehouder.***

De stichting is er trots op dat er een beroep kan worden gedaan op een enthousiaste groep **vrijwillige molenaars**. Zij zijn niet alleen noodzakelijk voor het goed blijven werken van de molens; de draaiende molens zijn de paradepaardjes van de stichting en van groot belang voor het maatschappelijk draagvlak voor monumenten en monumentenbehoud.

Op alle molens van de stichting is/zijn molenaar(s) actief. Zij zijn in principe in het bezit van geldige diploma's. Onze molenaars zijn gastheer op de molens. Zij ontvangen bezoekers, leiden ze rond en laten deze kennismaken met het ambacht van molenaar.

Jaarlijks organiseert het bestuur een molenaarsavond ('*Jûn foar de Mûnders*') voor de vrijwillige molenaars. Op een informele wijze worden dan allerlei praktische molenonderwerpen doorgesproken en afspraken gemaakt. Jaarlijks komt de veiligheidssituatie voor molenaar en bezoekers aan de orde. In 2021 heeft het bestuur een vernieuwd molenaarsreglement (**Bijlage 4**) vastgesteld dat op 3 november op de jaarlijkse *mûndersjûn* is uitgereikt aan de molenaars.

⇒ ***De SMD wil in deze beleidsperiode meer aandacht besteden aan haar vrijwillige molenaars door het formuleren van een vrijwilligersbeleid.***

Naast de jaarlijkse molenaarsavond zullen we een activiteit organiseren, die recht doet aan de vele uren die de molenaars in weer en wind voor de stichting actief zijn. Bovendien is het bestuur voornemens om een vrijwilligersbeleid voor onze molenaars te formuleren. Er zijn in den lande voorbeelden van een dergelijk beleid, die we in samenspraak met onze molenaars gebruiken om ons eigen beleid te formuleren. Ook het eventueel gebruiken van een molenaarsovereenkomst (voorbeeld van de Hollandsche Molen) zal in de voorbereiding van dit vrijwilligersbeleid worden betrokken.

(FOTO MARIT ANKER)

Vrijwillig molenaars van de Stichting op molen De Hoop

6. Financiën

Het bestuur stelt jaarlijks de begroting en de jaarstukken vast. De laatste bestaan uit de rekening, een toelichting daarop en een technisch jaarverslag, waarin met name de actuele onderhoudstoestand en de in dat jaar uitgevoerde werkzaamheden aan de monumenten aan de orde komen.

De rekening gaat bovendien vergezeld van een accountantsverklaring die ter verantwoording aan de gemeente Noardeast-Fryslân wordt gezonden.

Jaarlijks doneert de gemeente Noardeast-Fryslân een bijdrage aan de stichting voor de instandhouding van de van de gemeente overgenomen Rijksmonumenten (26 kerktorens en 7 molens (**Bijlage 5**). Voor het onderhoud en de (deel)restauraties van de molens ontvangt de stichting subsidies van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE), de provincie Fryslân en tal van andere fondsen die de instandhouding en restauratie van monumenten steunen. Voor het aanvragen van deze subsidies en bijdragen is het hebben van een goed meerjarig inzicht in de bouwtechnische toestand van de monumenten en de kosten hiervan essentieel.

- ⇒ ***De SMD zal zich de komende jaren meer gaan toeleveren op verbetering van het meerjarig beeld van zowel de begroting als het onderhouds- en restauratieprogramma. Dit zal samen met deze beleidsnota moeten resulteren in een meerjarig actieplan, waarin de concrete acties zullen worden benoemd.***
- ⇒ ***De begroting wordt vastgesteld vóór 1 november van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar en het jaarverslag met de rekening vóór 1 juni van het jaar volgend op het rekeningjaar.***
- ⇒ ***De SMD streeft naar het verwerven van nieuwe fondsen voor restauratie, onderhoud en gebruik van de monumenten.***

(FOTO MARIT ANKER)

7. Acties komende beleidsperiode (Bijlage 6)

- **Verwerving POM-status.**

Een eerder onderzoek een aantal jaren geleden naar het verwerven van de POM-status heeft geen resultaat opgeleverd. Een hernieuwd onderzoek naar het verkrijgen wordt in dit beleidsplan voorgesteld. In publicaties van de RCE worden tal van voordelen van het hebben van de POM-status aangegeven, zoals het tegelijk en eenvoudig aanvragen en het verantwoorden van subsidie. Daarnaast krijgt een subsidieaanvraag van een organisatie met een POM-status voorrang als er sprake is van overvraag. Ook mag de POM-organisatie verleende subsidie op de meest efficiënte manier binnen het instandhoudingsplan inzetten.

Het streven is om deze status voor de nieuwe Sim periode, die in 2025 begint, te verwerven.

- **Afspraken met de gemeente Noardeast-Fryslân.**

De stichting zal in 2022 de gesprekken met de gemeente, die in 2021 zijn opgestart, afronden. Deze gesprekken zijn bedoeld om te komen tot een meer eigentijdse samenwerking die beter past bij de POM-status die het bestuur wil verwerven. We streven er hierbij tevens naar om met de gemeente te komen tot meerjarige afspraken over de financiële bijdrage aan onze stichting.

Ook de relatie met de overige in de gemeente Noardeast-Fryslân aanwezige monumentenstichtingen zal in deze gesprekken worden betrokken. De insteek van onze stichting hierbij zal de vraag zijn hoe we elkaar middels samenwerking e.d. kunnen versterken.

- **Samenwerking met lokale, regionale en landelijke zusterorganisaties/platforms.**

Door uitwisseling en samen optrekken kunnen we de positie van de monumentenorganisaties versterken. Daarnaast kunnen we veel van elkaars 'best practices' en fouten leren. Om te beginnen zal een bestuurslid regelmatig aanschuiven bij de bijeenkomsten van het Platform Monumentenorganisaties Fryslân. Onze voorzitter maakt inmiddels deel uit van de landelijke Molenadviesraad van de Vereniging De Hollandsche Molen.

- **Nieuw vrijwilligersbeleid.**

In samenspraak met een delegatie van onze vrijwillige molenaars zullen we met behulp van een Voorbeeld vrijwilligersbeleid komen tot een op onze organisatie gericht vrijwilligersbeleid. Ook zullen we in dit verband ons molenaarsreglement en de model-Molenaarovereenkomst, zoals De Hollandsche Molen die recent heeft uitgebracht, tegen het licht houden.

- **Nieuwe middelen**

Naast de activiteiten genoemd onder het hoofdstuk Financiën zal het bestuur zich blijvend buigen over de mogelijkheden om nieuwe middelen te verkrijgen.

In het kader van het gebruik van onze monumenten zullen wij waar nodig een gebruikersovereenkomst opstellen, zodat rechten, plichten, kosten en opbrengsten van het gebruik van onze monumenten helder zijn voor alle partijen.

8. Bijlagen

Bijlage 1: Statuten.

Mr J.O. Kooistra
notaris te Dokkum

AFSCHRIFT
akte van

OPRICHTING
van
de stichting: Stichting monumentenbehoud Dongeradeel,
gevestigd te Dokkum in de gemeente Dongeradeel.

Kantoor Stationsweg 12 te Dokkum
Fax 05190-93234
Telefoon 05190-94915

Akte d.d. 23 december 1993.

Heden, de vier en twintigste december negentienhonderd drieënnegentig, verschenen voor mij, Mr. Jurjen Olav Kooistra, notaris ter standplaats Dokkum:

1. de heer Willem Albertus Bangma, zonder beroep wonende te Dokkum, Altenastreek 21, geboren te Leeuwarder deel op twaalf juli negentienhonderd acht en twintig, gehuwd;
overeenkomstig het bepaalde in artikel 7 sub a van na te melden statuten voorgedragen door de Raad van de Gemeente Dongeradeel voor de vervulling van de functie van bestuurslidvoorzitter van de hierbij op te richten stichting.
 2. mevrouw Aukje Visser, wethouder, wonende te Anjum, De Loanen 16, geboren te Kollumerland op negen november negentienhonderd zeven en vijftig, ongehuwd;
 3. de heer Arnoldus Jellema, aannemer, wonende te Dokkum, de Woudhorne 32, geboren te Dantumadeel op een augustus negentienhonderd drie en dertig, gehuwd;
 4. de heer Hendrik van der Veen, ambtenaar, wonende te Ternaard, Van Sytzamastrijtte 1, geboren te Achtkarspelen op veertien augustus negentienhonderd drie en vijftig, gehuwd;
- De comparanten verklaarden bij deze akte een stichting op te richten op de volgende statuten:

NAAM, ZETEL EN DUUR.

Artikel 1.

1. De stichting is genaamd: Stichting Monumentenbehoud Dongeradeel.
2. Zij is gevestigd te Dokkum in de gemeente Dongeradeel, en is opgericht voor onbepaalde tijd.

DOEL EN WERKGEBIED.

Artikel 2.

1. De stichting heeft ten doel de instandhouding en bescherming van monumenten als bedoeld in de Monumentenwet of ingevolge de Monumentenverordening gemeente Dongeradeel 1991.
2. Het werkgebied van de stichting is de gemeente Dongeradeel.

Artikel 3.

De stichting tracht dit doel te bereiken met de volgende middelen:

- a. Het in juridische eigendom verwerven van monumenten als hiervoor omschreven;
- b. Het (doen) restaureren en onderhouden van de verworven monumenten;
Beïnvloeding van de openbare mening, zodat de wenselijkheid van het behoud van monumenten door zoveel mogelijk personen wordt ingezien en dit doel door hen wordt gesteund;
- c. De verwerving van geldmiddelen;
- d. Alle andere rechtmatige middelen die voor het doel bevorderlijk kunnen zijn.

GELDMIDDELEN.

Artikel 4.

De geldmiddelen van de stichting zullen bestaan uit:

- een startkapitaal ad eenduizend gulden (f. 1.000, -), gefourneerd door de gemeente Dongeradeel.
- inkomsten uit verhuur van eigendommen van de stichting;
- opgenomen geldleningen;
- subsidies en donaties;
- hetgeen de stichting door erfstelling, legaat, schenking of op andere wijze verkrijgt.

BESTUUR.

Artikel 5.

1. Het bestuur van de stichting bestaat uit een oneven aantal van ten minste drie leden; dienovereenkomstig bepaalt het bestuur het aantal bestuursleden.
2. a. Het bestuur kiest uit zijn midden een secretaris en een penningmeester.
b. Samen met de voorzitter (op voet van artikel 7 lid a) vormen zij het dagelijks bestuur indien het bestuur uit meer dan vijf leden bestaat.
c. De functies van secretaris en penningmeester kunnen in één persoon worden verenigd.

BEGROTING EN JAARSTUKKEN.

Artikel 6.

1. De penningmeester stelt jaarlijks een begroting op, die voor één januari van het desbetreffende jaar ter goedkeuring aan het College van Burgemeester en Wethouders van Dongeradeel wordt gezonden.
2. De gemeente Dongeradeel en de door het bestuur tot voordracht van bestuursleden aangezochte instanties ontvangen jaarlijks voor één juli een exemplaar van de jaarstukken der stichting. Voor één en dertig december ieder jaar dient de financiële jaarrekening van het voorgaande jaar goedgekeurd te zijn door het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Dongeradeel.

BESTUURSLEDEN.

Artikel 7.

De leden van het bestuur worden door het bestuur benoemd met inachtneming van het navolgende:

- a. Eén bestuurslid wordt voorgedragen door de Raad der gemeente Dongeradeel. Dit bestuurslid zal de functie van voorzitter vervullen.
- b. Het bestuur kan bepaalde instanties uitnodigen een voordracht aan hem te doen.
- c. Alle bestuursleden worden voor een periode van maximaal vier jaar benoemd en zijn na verloop van deze periode direct herbenoembaar voor een volgende periode van maximaal vier jaar.
- d. Met inachtneming van het bepaalde sub a wordt voor de eerste maal het bestuur benoemd door de oprichters bij deze akte van oprichting, tijdens de oprichtingsvergadering.

Artikel 8.

Het lidmaatschap van het bestuur eindigt:

- a. door overlijden, door verklaring in staat van faillissement, door aanvraag van surséance van betaling, door onder curatelestelling alsmede door ontslag door de rechtbank;
- b. door ontslagname;
- c. na afloop van termijn, waarvoor men benoemd is;
- d. door ontzetting door het bestuur. Een besluit daartoe kan door het bestuur worden genomen met een versterkte meerderheid van ten minste twee/derde gedeelte van de uitgebrachte geldige stemmen en een vergadering waarin tenminste twee/derde der bestuursleden aanwezig is. Hieraan voorafgaand dient overleg te worden gevoerd met de eventuele instantie op vier voordracht het betreffende bestuurslid is benoemd. Bestuursleden treden af volgens een door het bestuur op te maken rooster. Het bestuur is bevoegd bij besluit met eenvoudige meerderheid van stemmen genomen, een bestuurslid voor een periode van drie maanden te schorsen.
- e. Op de voet van artikel 298 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 9.

1. Wanneer in het bestuur een vacature is ontstaan zal daarin door de overblijvende bestuursleden ten spoedigste, doch uiterlijk binnen drie maanden, worden voorzien door benoeming van een bestuurslid, dat als zodanig dezelfde functie zal bekleden als degene in wiens plaats het werd benoemd. Het bestuur geeft eventueel onverwijld kennis van het defungeren aan de betreffende tot voordracht bevoegde instantie.
2. Bij verschil van mening tussen de overblijvende bestuursleden omtrent de benoeming, alsmede wanneer te eniger tijd alle bestuursleden mochten komen te ontbreken, en voorts indien de overgebleven bestuursleden zouden nalaten binnen redelijke termijn in de vacature(s) te voorzien, zal die voorziening geschieden door de rechtbank op verzoek van iedere belanghebbende of vordering van het openbaar ministerie.
3. De gemeente Dongeradeel is belanghebbende in de zin van het vorige lid.

BIJZONDERE BESTUURSBESLUITEN.

Artikel 10.

1. Het bestuur is bevoegd te besluiten tot het aangaan van overeenkomsten tot het verkrijgen, vervreemden en bezwaren van registergoederen, onverminderd lid 2.
2. Besluiten tot het vervreemden van registergoederen behoeven de goedkeuring van de gemeenteraad van Dongeradeel.
3. Het bestuur is, mits met algemene stemmen van alle zittende bestuursleden, bevoegd te besluiten tot het aangaan van overeenkomsten waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidsstelling voor een schuld van derde verbindt.

VERTEGENWOORDIGING.

Artikel 11.

1. Het bestuur vertegenwoordigt de stichting.
2. De bevoegdheid tot vertegenwoordiging wordt bovendien toegekend aan de voorzitter tezamen met de secretaris. Voor het geval van ontstentenis of belet van de voorzitter of de secretaris wordt de bevoegdheid tot vertegenwoordiging bovendien toegekend aan de voorzitter casu quo de secretaris tezamen met één ander lid van het bestuur. Voor het geval van ontstentenis of belet van zowel de voorzitter als secretaris wordt de bevoegdheid tot vertegenwoordiging bovendien toegekend aan twee andere bestuursleden.
3. Voorzitter en secretaris zijn belast met de uitvoering van genomen bestuursbesluiten.
4. Bestuursleden genieten ten laste van de stichting geen beloning.

BESTUURSVERGADERING.

Artikel 12.

1. Het bestuur vergadert tenminste tweemaal per jaar en voorts zo dikwijls de voorzitter of degene die hem zodanig vervangt, ofwel ten minste twee bestuursleden dit gewenst acht(en).
2. De secretaris roept op tot de vergaderingen. Hij maakt van het ter vergadering verhandelde en beslotene notulen op, die door hem en de voorzitter worden ondertekend. Fungeert de secretaris als voorzitter dan geschiedt het notulen door de penningmeester. Ieder lid van het bestuur heeft recht op een door de secretaris uit te reiken en door hem ondertekenen copie van de notulen.
3. De vergadering van het bestuur wordt niet gehouden, indien niet meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden is opgekomen.
4. De leden van het bestuur zijn bevoegd zich door een schriftelijk gevolmachtigde ter vergadering te doen vertegenwoordigen.

Artikel 13.

1. Het bestuur is bevoegd zowel in als buiten vergadering besluiten te nemen. In het laatste geval is daartoe vereist dat alle bestuursleden hun stem schriftelijk uitbrengen.
2. Tenzij in deze statuten anders wordt bepaald, worden besluiten genomen met volstrekte meerderheid van stemmen.
3. De stemmingen geschieden mondeling, tenzij een bestuurslid schriftelijk stemming verlangt. Stemming bij acclamatie is geoorloofd indien geen der bestuursleden zich daartegen verzet.
4. Mocht bij stemming over personen bij de eerste stemming geen meerderheid worden verkregen, dan zal een nieuwe stemming plaats hebben. Indien ook dan geen meerderheid verkregen wordt,

zal bij een tussen stemming worden beslist tussen welke personen zal worden herstemd. Staken bij een tussenstemming of herstemming de stemmen, dan beslist het lot.

5. Indien een voorstel zaken betreft, wordt het bij staking van stemmen als verworpen beschouwd.

STATUTENWIJZIGING.

Artikel 14.

1. Het bestuur is bevoegd de statuten te wijzigen. Het besluit daartoe zal slechts kunnen worden genomen met algemene stemmen in een vergadering waarin alle bestuursleden aanwezig ofwel vertegenwoordigd zijn. Met betrekking tot wijziging van de artikelen 3 (doel), 14 (statutenwijziging) en 16 (bestemming van het liquidatie-saldo) is voorafgaande goedkeuring nodig van de minister belast met de monumentenzorg. Tevens is met betrekking tot artikel 10 voorafgaande goedkeuring nodig van de gemeenteraad van Dongeradeel.
2. De wijziging moet op straffe van nietigheid bij notariële akte tot stand komen. De bestuurders zijn verplicht een authentiek afschrift van de akte van wijziging alsmede de gewijzigde statuten neer te leggen ten kantore van het openbaar stichtingenregister, gehouden door de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Leeuwarden.

ONTBINDING.

Artikel 15.

1. Het bestuur is bevoegd de stichting te ontbinden. Op het daartoe te nemen besluit is toepasselijk hetgeen in artikel 14 van deze statuten is bepaald aangaande een besluit tot wijziging van de statuten.
2. De stichting wordt bovendien ontbonden: - door insolventie nadat zij in staat van faillissement is verklaard of door de opheffing van het faillissement wegens de toestand van de boedel; - door rechtelijke uitspraak in de bij de wet genoemde gevallen.

VEREFFENING.

Artikel 16.

1. De vereffening geschiedt door het bestuur.
2. De stichting blijft na haar ontbinding voortbestaan indien en voor zover dit voor de vereffening van haar zaken nodig is.
3. Gedurende de vereffening blijven de bepalingen van de statuten voor zoveel mogelijk en nodig van kracht.
4. Het bestuur bepaalt welke bestemming, na betaling van alle schulden, aan de overgebleven bezittingen van de stichting zal worden gegeven, met indien verstande, dat het batig saldo uitsluitend zal worden bestemd overeenkomstig het doel der stichting, te weten de instandhouding van monumenten in de gemeente Dongeradeel.

SLOTBEPALING.

Artikel 17.

In alle gevallen waarin door de statuten van de stichting niet is voorzien, beslist het bestuur.

Slot.

De comparanten zijn mij, notaris, bekend.

Waarvan akte in minuut opgemaakt, is verleden te Dokkum op de datum in het hoofd van dezer akte vermeld.

Na zakelijke opgave van de inhoud van deze akte aan de verschenen personen, hebben deze eenparig verklaard van de inhoud van deze akte te hebben kennisgenomen en volledige voorlezing daarvan geen prijs te stellen.

Vervolgens is deze akte na beperkte voorlezing door de comparanten en mij ondertekend.

W.A. Bangma, A. Visser, A. Jellema, H. van der Veen, J.O. Kooistra.

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT.

Bijlage 2: Publiciteitsplan

Publiciteitsplan

Dokkum, 17 september 2021

Voorwoord

Het bestuur van de Stichting Monumentenbehoud *Dongeradeel* heeft in haar vergadering van 24 juni 2021 besloten om voor de professionele ondersteuning op het gebied van PR in zee te gaan met DOKCOM Media van Wytse Pyt de Jager uit Dokkum. Door Warner B. Banga en ondergetekende zijn hiertoe een aantal besprekingen met Wytse Pyt gehouden, die uiteindelijk tot onderstaand Publiciteitsplan hebben geleid. Het Publiciteitsplan zal in de bestuursvergadering van 16 september 2021 ter bespreking en vaststelling worden geagendeerd.

Dhr. Henk van der Veen – voorzitter

Stichting Monumentenbehoud Dongeradeel

Inhoudsopgave

1. Over de stichting
 - 1.1 Organisatie
 - 1.2 Missie en visie
 - 1.3 Molens en torens
 - 1.4 Vrijwilligers
2. Doelstelling en doelgroepen
3. Boodschap
4. Communicatiemiddelen
 - 4.1 Inventarisatie huidige middelen
 - 4.2 Huisstijl
5. Strategie
 - 5.1 Scenario's publiciteit
 - 5.2 Calamiteiten
6. Planning & budget
7. Evaluatie

1. Over de stichting

De Stichting Monumentenbehoud Dongeradeel (SMD) werd in 1993 opgericht en nam het beheer van 26 kerktorens en 7 molens van de toenmalige gemeente Dongeradeel over. Rijk, provincie en met name de gemeente voorzien de stichting van de noodzakelijke financiële middelen. Er werd gekozen voor een zelfstandige stichting omdat deze in veel gevallen aanzienlijk slagvaardiger en daadkrachtiger kan optreden dan een overheid. En daadkracht was bij de start in 1993 inderdaad geboden: de kerktorens en molens verkeerden soms in slechte staat en in een enkel geval moest zelfs worden gevreesd dat het landschap een eeuwenlang kenmerkend oriëntatiepunt zou kwijtraken.

1.1 Organisatie

Het bestuur van Stichting Monumentenbehoud Dongeradeel bestaat momenteel uit de volgende leden:

- Dhr. Henk van der Veen – voorzitter
- Mevr. Henny Vlasma – secretaris
- Dhr. Lolke Folkertsma - penningmeester
- Dhr. Warner B. Banga - contactpersoon voor de vrijwillige molenaars
- Dhr. Ab van der Veen - bouwkundige

De leden van het bestuur ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden. Zij hebben wel recht op vergoeding van de door hen in de uitoefening van hun functie gemaakte kosten.

Contactgegevens:

Stichting Monumentenbehoud Dongeradeel

Postbus 354, 9100 AJ Dokkum

info@monumentenbehouddongeradeel.nl

RSIN: 811849922

NL19 RABO 0153 4670 02.

1.2 Missie en visie

Visie:

‘Het in stand houden en beschermen van monumenten in Dongeradeel en het restaureren en onderhouden van monumenten. Belangrijk daarbij is de openbare mening, zodat de wenselijkheid van het behoud van monumenten door zoveel mogelijk personen wordt ingezien en dit doel door hen wordt gesteund.’

Binnen deze visie past dat wij streven naar een zinvol gebruik van de monumenten die in ons bezit zijn. De komende jaren wordt dit – mede in het licht van de veranderende subsidiestromen – steeds belangrijker.

Missie:

Wij komen daarom tot de volgende missie voor de komende beleidsperiode:

- Het in standhouden, onderhouden en (doen) restaureren van de verworven monumenten;
- De verwerving van geldmiddelen hiervoor, waarbij de stichting t.b.v. de verwerving van rijksmiddelen inzet op verkrijging van de POM-status;
- Het ontwikkelen van een nieuw en eigentijds PR-beleid;
- Streven naar (her)gebruik van monumenten;
- Het ontwikkelen van nieuw beleid ten behoeve van vrijwilligers.
- Contacten zoeken en versterken met bestaande regionale stichtingen en andere partijen die zich met het onderhoud van monumenten bezig houden.

1.3 Molens en torens

De stichting heeft het beheer over deze 26 kerktorens en 7 molens.

Torens

Aalsum - Sint-Catherinakerk
Anjum - Sint-Michaëlskerk
Bornwird - Mariakerk
Brantgum - Hervormde Kerk
Dokkum - Grote- of Sint-Martinuskerk
Ee - Sint-Gangulfuskerk
Engwierum - Hervormde kerk
Foudgum - Mariakerk
Hantum - Nicolaaskerk
Hantumhuizen - Sint-Annakerk
Hiaure - Hervormde kerk
Holwerd - Sint-Willibrorduskerk
Jouswier - Sint-Petruskerk
Lioessens - Sint-Petruskerk
Metslawier - Hervormde kerk
Morra – Sint-Johanneskerk
Nes - Johannes de Doperkerk
Niawier - Hervormde kerk
Oosternijkerk - Sint-Ceciliakerk
Oostrum - Sint-Nicolaaskerk
Paesens – Sint Antoniuskerk
Raard - Johannes de Doperkerk
Ternaard - Hervormde kerk
Waaxens - Sint-Thomaskerk
Wetsens - Sint-Vituskerk
Wierum - Mariakerk

Molens

Anjum - De Eendragt
Dokkum - De Hoop
Dokkum - Zeldenrust
Ezumazijl - De Gans
Hantum - De Hantumermolen
Holwerd - De Hoop
Metslawier Roptamolen

2. Doel en doelgroepen

2.1 Doelstelling

Het doel van dit publiciteitsplan is om:

- een **breed publiek** te **informer**en over de (gedane) werkzaamheden die de stichting heeft verricht en bekendheid te genereren.
- **structuur** aan te brengen in de **communicatie** van Stichting Monumentenbehoud Dongeradeel, zodat er op regelmatige basis aandacht is voor de monumenten van de stichting.
- **draagvlak** te creëren voor het werk van de stichting, zodat er bij alle doelgroepen **waardering** ontstaat voor de werkzaamheden van de stichting.

2.2 Doelgroepen

We onderscheiden drie verschillende doelgroepen bij de uitvoering van de communicatie. Ze worden op verschillende manieren benaderd.

Vrijwilligers, direct betrokkenen en lokaal bestuur

We hebben het dan natuurlijk over het eigen bestuur, de molenaars, vrijwilligers, aannemers die werkzaamheden uitvoeren en de direct aanwonenden. Deze doelgroep is vaak als eerste op de hoogte en kan direct worden benaderd. Ook het lokale gemeentebestuur hoort bij deze doelgroep.

Inwoners

Hiermee worden alle 45.431 inwoners (1 juli 2021, bron: CBS) binnen de regio Noordoost-Friesland bedoeld, die op 1 januari 2019 is ontstaan uit de gemeenten Dongeradeel, Ferwerderadeel en Kollumerland en Nieuwkruisland. Door het ontstaan van de nieuwe, grote gemeente is ook de doelgroep van de stichting een stuk vergroot. We willen deze doelgroep bereiken door de inzet van lokale media, sociale media en de communicatiemiddelen die we al hebben.

Bezoekers van verder

De monumenten van de Stichting Monumentenbehoud Dongeradeel worden jaarlijks door vele tienduizenden bezoekers gezien, soms bezocht en bijvoorbeeld ook zeer regelmatig gefotografeerd. Deze doelgroep is lastiger te bereiken.

3. Boodschap

De Stichting Monumentenbehoud **Dongeradeel** doet er alles aan om de 33 monumenten van de stichting uitstekend te onderhouden om zo de verhalen rondom de torens en molens te kunnen blijven vertellen. Zodat de inwoners en bezoekers van de prachtige, weidse gemeente Noardeast-Fryslân hiervan kunnen blijven genieten. Dit unieke landschap is al eeuwenlang onlosmakelijk verbonden met deze monumenten en hun aanwezigheid is voor vele generaties van grote waarde geweest. Dat willen we graag ook behouden voor de toekomstige generaties.

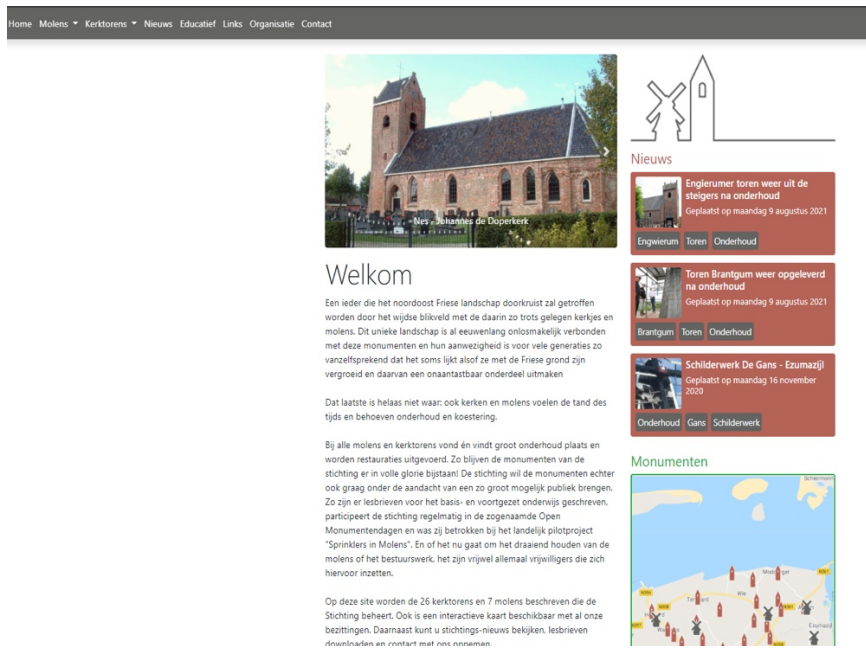

Communicatiemiddelen

4.1 Inventarisatie huidige middelen

Website

De stichting maakt momenteel naar tevredenheid gebruik van de website die te vinden is op: www.monumentenbehoudongeradeel.nl.

Opmerkingen:

- Het logo rechtsboven zou nog moeten worden vervangen door die met daarin de tekst 'Stichting Monumentenbehoud Dongeradeel'
- Er zijn momenteel geen statistieken beschikbaar van de aantallen bezoekers op de website.
- Sommige zaken op de website zijn verouderd (niet werkende links, oude documenten, oude lesbrieven etc).
- Er ontbreken mooie overzichtspagina's van alle monumenten.

Sociale Media

De stichting is alleen actief (geweest) op Facebook onder het account @monumentenbehoudongeradeel ([Stichting Monumentenbehoud Dongeradeel | Facebook](https://www.facebook.com/monumentenbehoudongeradeel)). Deze is momenteel niet meer actueel, inloggegevens zijn nog niet bekend dus ook statistieken zijn niet allemaal zichtbaar. Er zijn 99 mensen die de stichting op Facebook volgen. Accounts voor Twitter en Instagram zijn er niet.

QR-codes?

In oude documenten wordt gesproken over QR-codes die ter plaatse geplaatst zijn. Dit moet nog nader worden onderzocht in hoeverre deze er zijn.

Lokale media

De stichting is soms zichtbaar in de lokale media. In een enkel geval wordt dit door de media zelf opgezocht, in het verleden zocht de stichting zelf het contact met de media.

Nieuwsbrieven

Er worden momenteel geen nieuwsbrieven verstuurd naar leden/donateurs/belangstellenden.

4.2 Huisstijl

Er is momenteel een logo, dat het meest als bovenstaande wordt gebruikt. Onlangs werd ook een nieuwe vlag gemaakt, die afwijkende kleuren heeft. Voor de herkenbaarheid is het goed om 1 variant te gebruiken en consequent door te voeren. Of wanneer er redenen voor zijn, deze te beschrijven in een huisstijldocument.

5. Strategie

Om te komen tot een goede structuur in communicatie/pr, is het ook noodzakelijk om consequent te zijn in de manier waarop de stichting naar buiten treedt. Er is gekozen voor de volgende strategie:

Scenario 2: de communicatiekalender bepaalt

Er wordt een communicatiekalender opgesteld, bijvoorbeeld tot en met het volgende evaluatiemoment. Hierin worden de verschillende items bepaald (door zowel bestuur als door vrijwilligers) die door een externe kracht kunnen worden georganiseerd. Inclusief het proactief benaderen van de lokale media door middel van persberichten en kant en klare nieuwsberichten. Er wordt daarbij ingezet op een actuele en toegankelijke website, maar niet gekozen voor sociale media. De Facebook-pagina wordt verwijderd en er wordt onderzocht in hoeverre het mogelijk is om QR-codes te plaatsen bij de verschillende monumenten.

5.2 Scenario's

Een crisis of calamiteit komt vaak vrij plotseling op en er zijn allerlei doemscenario's te bedenken. Wat als één van de torens instort? Of er brand ontstaat in een van de molens? Sommige calamiteiten kun je ook vooraf zien aankomen. Het is dan ook belangrijk om twijfelgevallen altijd te bespreken voor een goede inschatting van de ernst van de calamiteit. In veel gevallen is het raadzaam om aan de slag te gaan met het finetunen en bepalen van de boodschap. De belangrijkste stappen voor crisiscommunicatie zijn in ieder geval:

- Stel een woordvoerder vast. De voorzitter van de stichting is waarschijnlijk een goed aanspreekpunt. Zorg dat hij of zij bereikbaar is en publiceert zijn haar gegevens ook online.

- Wacht niet af, kies voor snelheid. Bij ernstige calamiteiten die zeer waarschijnlijk direct het nieuws halen, is er geen tijd om te wachten op een eventueel akkoord van de rest van het bestuur of een uitvoerig inhoudelijk antwoord. Sta in zo'n geval de pers wel vast te woord en verstuur indien mogelijk een statement over de crisis. Zo worden direct de juiste feiten meegenomen in het nieuws.

- Als daar de tijd voor is: stel – eventueel samen met de woordvoerder - een crisisdocument op: de nadruk in de eerste fase van crisiscommunicatie ligt vooral op het bedenken van alle mogelijke vragen die journalisten, klanten, medewerkers en andere stakeholders kunnen gaan stellen. Verzamel zo snel mogelijk alle feiten rondom de crisis en bepaal of deze allemaal naar buiten mogen. De belangrijkste vragen beantwoord je met de eerder opgestelde boodschap in het achterhoofd.

- Oefen! Een calamiteit komt altijd onverwacht, maar oefen bijvoorbeeld eens met een scenario als:

- * Er ontstaat brand in een van de monumenten.

- * Alle subsidies worden ingetrokken en de stichting staat acuut voor een het doen van groot onderhoud.

6. Planning & budget

Op dit moment is er nog geen gedetailleerde planning beschikbaar. Zodra die er is, wordt er een communicatiekalender opgesteld, met daarin een compleet overzicht van de werkzaamheden voor het komende jaar. In ieder geval deze onderwerpen komen daarin terug:

- De torens van Holwerd, Nes, Oostrum en Waaxens staan op de planning voor onderhoud.

- Qua molens is het voor de Hantumermolen en De Hoop Dokkum afhankelijk van budget fondsen of restauraties door kunnen gaan.

- Voor de Zeldenrust en Hantumermolen zijn 2 resp. 4 nieuwe zeilen nodig.

- Onderhoud molens, waarschijnlijk begin 2022 geplaatst:

2 nieuwe fokken voor Zeldenrust Dokkum

4 nieuwe stellingdeuren De Hoop Holwerd

2 nieuwe lange schoren en 8 windborden voor Ropta Metslawier.

- Anjum vervangen staartbalk en Windpeluw schuift door naar 2023 is de verwachting, mogelijk dan een breder restauratieplan als riet achtkant ook aangepakt moet worden, dit wordt nog onderzocht.

Geschatte kosten publiciteit:

De kosten van het totaal aan publiciteit is sterk afhankelijk van het aantal onderwerpen. Er wordt een uurtarief gehanteerd van €45,- per uur. Een gemiddeld artikel/onderwerp kosten over het algemeen 2,5 tot 3 uur.

7. Evaluatie

Om een goed beeld te kunnen geven van het behalen van de omschreven doelen uit dit plan, is het noodzakelijk om met regelmaat te evalueren. Voorgesteld wordt om dit periodiek in te plannen, bijvoorbeeld aansluitend aan of tijdens een bestuursvergadering. Door minimaal jaarlijks te evalueren kan er ook tijdig worden bijgestuurd om de omschreven doelen te behalen.

Tijdens een dergelijk evaluatie kan worden gekeken naar:

- Hoe vaak is de stichting in de voorliggende periode genoemd in de media? Welke publicaties waren er en waren die naar tevredenheid?
- Wat vertellen de statistieken over de website en het gebruik van sociale mediakanalen?
- Zijn er calamiteiten geweest? Is de voorgestelde calamiteitenaanpak nog steeds actueel?
- Wat staat er de komende periode op de planning en waar is eventueel extra aandacht voor nodig?

Bijlage 3: Rooster van Aftreden.

Samenstelling bestuur:

Bestuurslid	functie/specialisme	Lid vanaf	Herkiesbaar	Einde
Henk van der Veen	Voorzitter	25 januari 2021	2025	2029
Lolke Folkertsma	Penningmeester	1 april 2021	2025	2029
Henny Vlasma	Secretaris	20 december 2021	2025	2029
Ab van der Veen	Bestuurslid/ Bouwkundige	9 mei 2017	2021	2025
Warner B. Banga	Bestuurslid/ Coörd. Molenaars	25 januari 2021	2025	2029

Het bestuur wordt ondersteund door medewerkers van de gemeente Noardeast-Fryslân:

Marco Feenstra - Technisch adviseur
Johannes Dijkstra - Subsidiespecialist monumenten
Afdeling financieel beheer

Bijlage 4: Molenaarsreglement.

MOLENAARSREGLEMENT STICHTING MONUMENTENBEHOUD DONGERADEEL

Uitgereikt: 3 november 2021

De Stichting Monumentenbehoud Dongeradeel ("de Stichting") heeft tot doel de instandhouding en bescherming van rijks- en gemeentelijke monumenten in de voormalige gemeente Dongeradeel.

De Stichting is juridisch eigenaar van zeven (rijks)monumentale molens.

Te weten:

Anjum	De Eendragt
Dokkum	De Hoop
Dokkum	Zeldenrust
Ezumazijl	De Gans
Hantum	De Hantumermolen
Holwerd	De Hoop
Metslawier	Roptamolen

Een molen die stilstaat, gaat achteruit. De Stichting vindt het daarom belangrijk dat haar molens regelmatig draaien. Dat vergt veel deskundigheid en tijd.

Het is een goede zaak dat de Stichting in dat verband een beroep kan doen op een groot aantal molenaars, die zich belangeloos inzetten voor de realisatie van de doelstellingen van de Stichting.

Maar, "vrijwillig" is niet ook "vrijblijvend". Goede onderlinge werkafspraken zijn belangrijk. Niet alleen voor de Stichting, maar ook voor de molenaars zelf.

Het bestuur van de Stichting heeft daarom dit reglement vastgesteld. Het biedt een houvast voor alle partijen en geeft waarborgen voor een veilige en verantwoorde instandhouding van de molens van de Stichting. Van alle vrijwillige molenaars wordt verwacht dat zij dit reglement te allen tijde naleven.

Het reglement kan jaarlijks worden geëvalueerd en eventueel aangepast, zodat het ook actueel en werkbaar blijft.

1. Aan de molenaar, is het recht verleend om als vrijwillig molenaar de molens van de Stichting te bedienen. In beginsel heeft iedere molenaar een "eigen" molen. Voor het bedienen van een andere molen voor langere tijd is toestemming van de Stichting nodig. De Stichting behoudt zich het recht voor meerdere molenaars toe te staan dezelfde molen te bedienen.
2. Indien de Stichting in het kader van haar doelstelling activiteiten rond de molen ontwikkelt / organiseert (al dan niet in samenwerking met andere organisaties), zal de molenaar daaraan medewerking verlenen. Indien de aanwezigheid van de molenaar gewenst is, wordt dat in onderling overleg afgestemd.
3. De te draaien en/of te bemalen molen moet met voorzichtigheid door de molenaar

worden bediend. De molenaar is gehouden de grootst mogelijke zorg te betrachten met betrekking tot de veiligheid van personen en goederen in en rond de molen.

4. Voordat de molen bedrijfsklaar wordt gemaakt, worden de nodige veiligheidsmaatregelen door de molenaar, ook ten behoeve van derden genomen. In het bijzonder zal de molenaar aandacht geven aan het afschermen van gevaar biedende plaatsen. De molenaar is bekend met het door de Stichting verstrekte veiligheidsprotocol, opgenomen in de brochure van de Monumentenwacht Nederland "Aanwijzingen voor het treffen van voorzieningen met betrekking tot veiligheid en gezondheid op molens" en verklaart dit protocol in acht te zullen nemen.

Aanwijzingen voor het treffen van voorzieningen met betrekking tot veiligheid en gezondheid op molens zijn te vinden op:

<https://molenaarworden.nl/nieuws-rondom-veiligheid-op-de-molen/>
<https://www.molens.nl/toolkit-veiligheid/>

5. Voor het draaien en/of malen van de molen dient de molenaar zich ervan te overtuigen, dat de bewegende delen van de molen zijn gesmeerd, dat er in en om de molen geen beletselen voor het draaien en/of malen zijn en dat de molen geen zichtbare gebreken heeft.
6. Voor het smeren gelden de volgende bepalingen:
 - hardstenen lagers mogen alleen met reuzel of talkvet worden gesmeerd;
 - houten sleepkruierwerken mogen alleen met (varkens)reuzel of eventueel met grafiet worden gesmeerd.
 - houten kammen mogen alleen met bijenwas worden gesmeerd.
 - afwijkingen van de hiervoor genoemde punten kunnen plaatsvinden na verkregen toestemming van de Stichting.
7. De maalstenen mogen onbelast niet meedraaien om onnodige slijtage te voorkomen.
8. Gereedschap of machines met verbrandingsmotor na gebruik minimaal één uur buiten de molen laten staan ter afkoeling.
9. De molenaar dient in het bezit te zijn van een molenaars - diploma c.q. certificaat uitgegeven door het "Gild Fryske Mounders" of de Vereniging "De Hollandsche Molen" of op andere wijze aan de Stichting kan aantonen dat hij / zij capabel is een molen te bedienen. Een molenaar-in-opleiding als molenaar mag alleen onder toezicht van een gecertificeerde molenaar de molen bedienen. Het is de molenaar niet toegestaan de molen door anderen, dan de bedoelde personen te laten bedienen.
10. Als de molen in de zeilen staat of de vang is gelicht, dient de molenaar zich altijd in de directe nabijheid van de molen te bevinden.
11. Het is de molenaar verboden om in de molen of op het molen erf te roken of open vuur te gebruiken. Hij/ zij ziet erop toe dat derden dit ook niet doen.
12. Geconstateerde defecten aan de molen, waarin de molenaar zelf niet kan voorzien, moeten door hem/haar direct gemeld worden aan de Stichting. Contactpersoon hiervoor is **Warner B. Banga**, tel. 06 2193 5676 of mail warner.b.banga@knid.nl
13. De molenaar verplicht zich bij het beëindigen van het draaien en/of malen van de molen alle beschikbare beveiligingen aan te brengen.
14. De staart van de molen zal tijdens het stilstaan zo mogelijk gestempeld zijn.
15. Indien de molen door welke omstandigheden dan ook langere tijd niet zal draaien, zal de molenaar de Stichting hiervan zo spoedig mogelijk in kennis stellen.
16. Wanneer de molen - om welke reden dan ook - langere tijd niet draait, moeten de zeilen worden afgenomen en alle windborden worden verwijderd. In het geval de molen houten roeden heeft, moet de horizontale roede om de vier weken verticaal worden gezet. Indien mogelijk moeten de roeden overkruis en de molen op het westen worden gezet.
17. De vang mag pas worden gelicht, nadat het krui- en bezetketting zijn vastgezet.
18. De molenzeilen moeten met de nodige zorg worden behandeld; afgenomen zeilen dienen te worden uitgehangen.
19. De molenaar houdt een molendagboek bij met daarin aantekeningen van dag en uur waarop hij/ zij de molen heeft bediend, weersomstandigheden, zeilvoering en eventuele bijzonderheden zijn vermeld.

20. De molenaar zal regelmatig de molen laten draaien en/of malen; in principe minimaal een keer per drie weken. Als dat niet haalbaar is, zal de molenaar in eerste instantie intern (dus met andere molenaars) een oplossing zoeken. Als ook dat niet lukt, moet dat aan de Stichting worden gemeld.
21. De molenaar zal de molen schoon en opgeruimd houden. De molen mag niet als opslagruimte worden gebruikt voor niet met de molen verwante zaken.
22. Als vrijwilliger van de Stichting is de molenaar tegen wettelijke aansprakelijkheid verzekerd. Als zich een voorval voordoet, waaruit de molenaar redelijkerwijs moet (kunnen) afleiden dat aansprakelijkheid of -stelling kan volgen, moet dat voorval direct worden gemeld aan de Stichting. De molenaar dient zich ervan bewust te zijn dat eigen aansprakelijkheid niet op voorhand is uitgesloten, bijvoorbeeld in gevallen waarin de molenaar veiligheidsprotocollen en/of instructies heeft genegeerd. De molenaar heeft niet het recht zonder voorafgaande toestemming van verzekeringsnemer schuld te erkennen.
23. Indien bevoegde autoriteiten (bijvoorbeeld gemeente, politie, brandweer) richtlijnen of aanwijzingen geven over het gebruik van de molen, is de molenaar verplicht deze op te volgen.
24. Wanneer er in of bij de molen niet moleneigen activiteiten worden georganiseerd, vraagt de molenaar hiervoor van te voren toestemming aan het Stichtingsbestuur.
25. Afwijking van bepalingen in dit reglement is mogelijk, maar alleen na overleg met en met instemming van de Stichting.
26. In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet beslist het bestuur van de Stichting.

Dokkum, 3 november 2021.

Bijlage 5: Lijst met monumenten SMD.

Molens			
	Plaats - Naam	Naam molenaar	Telefoon
1	Anjum - De Eendragt	Hendrik Kingma Jan Wüst Auke Bijlsma	050-3126670 056-6845048
2.	Dokkum – De Hoop	Sikko Hoekstra Hilko Hofstra Wietze Dijkstra	06-23996301 06-43480921
3	Dokkum – De Zeldenrust	Warner Banga Bate Boschma Marijn van Tilburg	06-21935676 06-13803512 06-23353221
4	Ezumazijl – De Gans	Jan van Vulpen	06-23451391
5	Hantum – Hantumermolen	Marijn van Tilburg Sipke Tjepkema	06-23353221
6	Holwerd – De Hoop	Sije Hoekstra	0519-562459
7	Metslawier – De Roptamolen	Leo Daane Henny Vlasma Sytse Smit	06 5162 0119 06 1329 0098 06 3068 3376
Torens			
8	Aalsum - Annakerk		
9	Anjum - Sint Michaëlskerk		
10	Bornwird - Mariakerk		
11	Brantgrum - Hervormde kerk		
12	Dokkum - Grote- of Sint Martinuskerk		
13	Ee - Jariglulfuskerk		
14	Engwierum - Hervormde kerk		
15	Foudgum - Mariakerk		
16	Hantum - Sint Nicolaaskerk		
17	Hantumhuizen - Sint Annakerk		
18	Hiaure - Hervormde kerk		
19	Holwerd - Sint Willibrorduskerk		
20	Jouswier - Sint Petruskerk		
21	Lioessens - Sint Petruskerk		
22	Metslawier - Hervormde kerk		
23	Morra - Johanneskerk		
24	Nes - Johannes de Doperkerk		
25	Niawier - Hervormde kerk		
26	Oosternijkerk - Sint Ceciliakerk		
27	Oostrum - Sint Nicolaaskerk		
28	Paesens - Sint Antoniuskerk		
29	Raard - Johannes de Doperkerk		
30	Ternaard - Hervormde kerk		
31	Waaxens - Sint Thomaskerk		
32	Wetsens - Sint Vituskerk		
33	Wierum - O.L. Vrouwekerk		
Overige monumenten			

Huidige werkgebied en monumenten van de Stichting

Bijlage 6: Overzicht acties bestuur.

	2022	2023	2024	2025
SMART-maken van de concrete actiepunten	X	X		
1. POM-status	X	X	X	X
2. PR-beleid	X	X	-	-
3. Afspraken gemeente Noardeast-Fryslân	X	X	-	-
4. Samenwerking andere organisaties	-	X	X	-
5. Vrijwilligersbeleid		X	X	-
6. Hergebruik	-	-	X	X
7. Nieuwe Middelen	-	-	X	X